

NORSK
BERGVERKSMUSEUM

ÅRSMELDING 2011

Styrets årsberetning 2011

Styrets sammensetning

Styret har i 2011 hatt slik sammensetning:

Hans-Christian Gabrielsen, styreleder, oppnevnt av Kulturdepartementet
Tone Haraldsen, nestleder, oppnevnt av Kulturdepartementet
Marit Gislesen, styremedlem, oppnevnt av Kulturdepartementet
Øyvind Wike, styremedlem, oppnevnt av Kulturdepartementet
Stein Erik Hansen, styremedlem, oppnevnt av Kulturdepartementet
Erik Engebretsen, styremedlem, ansattes representant
Edgar Mensner, styremedlem, representant for Sølvverkets Venner.

Varamedlemmer:

Inger Wogn-Henriksen, oppnevnt av Kulturdepartementet
Nils Molin, oppnevnt av Kulturdepartementet
Morten Øvereng, ansattes representant
Ole K. Throndsen, representant for Sølvverkets Venner.

Styrets sekretær:

Direktør Alfild Skaardal

Museets vedtekter

Norsk Bergverksmuseum er en privat stiftelse opprettet av Kultur- og vitenskapsdepartementet i 1989. Stiftelsens formål i henhold til vedtektene er å:

- Forvalte, bevare og restaurere det nasjonale kulturminnesmerket Kongsberg Sølvverk
- Arbeide for å bevare minnene om tidligere tiders bergverksdrift også andre steder i landet.

Dette skal gjøres ved innsamling, bevaring og dokumentasjon av gjenstander, bilder, bygninger og annet som kan kaste lys over

utviklingen av bergverksindustrien og bergmannssamfunnet.

Stiftelsen skal utvide kunnskapene om denne utviklingen gjennom egen forskning, og skal formidle kunnskapene videre blant annet gjennom utstillinger, omvisninger i gruvene og andre steder, og gjennom foredrag, publikasjoner o.a.

I stiftelsens drift inngår også Kongsberg Våpenfabrikks museum og Kongsberg Skimuseum.

Stiftelsen ledes av et styre på syv medlemmer, hvorav fem styremedlemmer, herunder også styreleder og to varamedlemmer oppnevnes av Kulturdepartementet. Ett medlem med varamedlem oppnevnes av de ansatte og ett medlem med varamedlem oppnevnes av Sølvverkets Venner.

Beskrivelse av museet

Norsk Bergverksmuseum er et kultur- og naturhistorisk museum som forvalter det nasjonale kulturminnet Kongsberg Sølvverk med bygninger og samlinger, og har nasjonale oppgaver knyttet til bergverkshistorien. Videre forvalter museet Kongsberg Våpenfabrikks samlinger og Kongsbergs skihistorie. Museet har forvaltningsansvaret for den kongelige norske mynt, etter avtale med Norges Bank.

Norsk Bergverksmuseum forvalter eiendommer fordelt over et større geografisk område. I alt forvalter museet 50 store og små bygninger, de fleste av antikvarisk verdi og med sin opprinnelse i Kongsberg Sølvverk, og til sammen et areal på 150 000 m²

Sentrum

Kongsberg Sølvverks gamle anlegg i Smeltehytta fra 1844 med tilhørende bygninger og 21 mål i Kongsberg sentrum inneholder:

- Bergverksutstillingen med Sølvsamlingen

- Utstillingen Renaissancebergverk i Norge
- Geologisk utstilling
- Mynter og medaljer
- Kongsberg skimuseum
- Kongsberg Våpenfabrikks utstilling
- Museumsbutikk

I tillegg rommer bygget selskapslokaler til utleie for kulturarrangement, utstillinger, selskaper og lignende.

På området for øvrig ligger Laboratoriet, vekthus, bergmannstue og et pukkverk. Museets administrasjon leier kontorlokaler i Myntmestergården, som ligger i nær tilknytning til resten av museumsanlegget i Hyttegata.

Bergseminaret

Bergseminaret er en monumental bygning fra 1786 på Kirketorget vis a vis Kongsberg kirke, og ble kjøpt av museet i 2005. Anlegget består i tillegg til hovedhuset, av uthus/garasje (tidligere stall og fjøs), laboratoriet, bakeriet/bryggerhuset og en nyere vaktmesterbolig (fra 1957).

Bergseminaret ble opprettet i 1757 som landets første sivile tekniske høyskole, og er forløper for NTNU i Trondheim og Universitetet i Oslo. Seminaret ble lagt ned i 1814, og etter den tid har anlegget vært eid av Kongsberg Sølvverk i perioden 1814 til 1957 og fungert som bolig for direktør og bergmester ved Sølvverket. Fra 1957 fram til museet kjøpte eiendommen i 2005, eide Forsvaret anlegget.

Museet påtar seg ansvaret for omvisninger i Kongsberg kirke.

Saggrenda

Saggrenda ligger ca 8 km utenfor sentrum av Kongsberg. Her ligger en stor del av museets anlegg:

Sølvgruvene

Gruveanlegget er et gigantisk sammenhengende gruvekompleks drevet ut i tiden 1623 til 1956 med dypeste gruve på 1070 m. Kongens gruves hovedetasje med tekniske installasjoner har vært vernet siden 1943. Bygninger i området er bl.a. nattstigerhus, smie, mekanisk verksted, Sakkerhusene, smeltehytte og verkstedhaller.

Museet eier Christian 7. stoll til Kongens gruve (2300 m) med gruvejernbane og Kongens gruve. Rom og saler i hovedetasjen (342 m under dagoverflaten) er i bruk til arrangementer, utstillinger, magasin og lager (ca. 5000 m²). Resten av det store gruvesystemet på Overberget og Underberget leier museet av Nærings- og handelsdepartementet. Dette er et fredet underjordisk gruvesystem med en rekke gruver som er bundet sammen i stoller og tverrslag. Da museet ble en stiftelse i 1989, overtok stiftelsen forvaltningen av statens eiendommer og løsøre. I 1993 overførte staten også Sakkerhusene til museet.

Gruveåsen

Gruveåsen er et fredet kulturmiljø, og inneholder et komplekst system av dammer, renner og hjulstuer, åpne dagbrudd, underjordsgruver og en rekke andre sølvverksminner fra anlegget som ble påbegynt i 1623 og fram til 1958. Gruveåsen eies og forvaltes av Statskog, i nært samarbeid med museet. Gruveåsen inngår i museets formidling av Sølvverkets historie.

Haus Sachsen

Museet eier og forvalter ett av gruveanleggene, Haus Sachsen. Det er et nærmest komplett daganlegg rundt Haus Sachsen gruve (1628). Bygningsanlegget slik det ser ut i dag er fra 1860-årene, men flere av bygningene har tidligere hatt funksjon ved andre anlegg ved Kongsberg Sølvverk og ble tatt ned for flytting. De sentrale bygningene er Overstigergården med våningshus,

bryggerhus, uthus og stabbur. Det gamle sakkerhuset er oppført nær selve gruveanlegget. Kahuset (sjaktoverbygg) over Erzengel Michael gruve ble oppført som en rekonstruksjon i 1970. Hestegjøpelen (hestevandring) er også en rekonstruksjon etter tilsvarende innretning som sto på samme sted.

Museets organisasjon

Museet har i 2011 hatt 17 fast ansatte (2 deltid, og 15 heltid), 1 prosjektmedarbeider ansatt for 2 år, ca 30 sommeransatte og ca 12 på timebasis gjennom året. I tillegg har museet hatt 2 til 3 personer på særskilte avtaler i samarbeid med NAV og NOPRO.

Museet ledes av direktøren. Direktørens ledergruppe består av lederne for de tre avdelingene: forsknings- og dokumentasjonsavdeling, publikumsavdeling og driftsavdeling.

Styrets aktivitet i 2011

Styret for museet har avholdt i alt 6 styremøter og et styreseminar. Blant de større sakene for museet i 2011 er nytt museumsbygg og arbeid med museets strategiplan for 2011 - 2015.

Arkitektkontoret Askim-Lantto vant plan- og designkonkurransen for nytt museumsbygg, og i 2011 er arbeidet med skisseprosjektet slutført og godkjent av Statsbygg.

Avtalen med Norges Bank om forvaltningen av Norges Bank myntverkssamling er fulgt opp i 2011. I februar ble mynter og medaljer tilbakeført myntutstillingen. Arbeidet med reforhandling av avtalen er startet opp og vil bli slutført i 2012. Myntverkssamlingen omfatter mynter, prøvemynter, produksjonsutstyr, modellarkiv, medaljer, verktøy og modeller for medaljer, museale gjenstander, bibliotek, arkivserier tilknyttet produksjonen, fotosamling og tegningsarkiv.

Styret har arbeidet med og vedtatt *Strategisk plan for Norsk Bergverksmuseum 2011 - 2015*,

og i den anledning ble det gjennomført et styreseminar.

Styret har vedtatt leieavtale for Bergseminaret med Kongsberg Kommunale Eiendom (KKE) og bygget er pusset opp høsten 2011 og klar til bruk i 2012. leieavtalen er inngått for fem år, med opsjon på ytterligere 5 år.

Styret har søkt Kongsberg kommune og Buskerud fylkeskommune om årlig driftstilskudd. Søknadene er ikke imøtekommet.

Likestilling, HMS og arbeidsmiljø

Museet tilstreber en likeverdig og balansert fordeling av kjønne i stillingene og praktiserer prinsippet om lik lønn for likt arbeid. Det er likevel ikke til å komme forbi at museet har en skjev kjønnsbalanse, der menn er i stort flertall blant fast ansatte. Blant sesongansatte er derimot balansen tilfredsstillende.

Det har siste året ikke skjedd ulykker, verken med ansatte eller publikum involvert. Sommeren 2011 forekom det et uhell ved at en besøkende snublet og ramlet i gruvegangen. Håndteringen av dette viste at museet har gode rutiner. Museet har en krevende drift med hensyn til sikkerhet, og gjennomfører derfor årlig øvelser og kontroller. HMS står også i fokus når det gjelder opplæring av sesongansatte.

Virksomheten forurensrer ikke det ytre miljø. Museet har i 2011 hatt fire langtidssykemeldte, og sykefraværet har vært på 8,1 %. Kortidsfraværet utgjør 0,6 %.

Årsregnskap for 2011

Årsresultatet for 2011 viser et overskudd på kr. 1 335 280. Museet har i 2011 hatt vakante stillinger, sykemeldte har ikke vært erstattet og pensjonskostnadene har vært lavere enn forventet.

Kulturdepartementet står for grunnfinansiering av driften. Samlede driftsinntekter i 2011 var kr. 22 404 000, hvorav statstilskuddet utgjorde kr. 13.730.000.

Kongsberg 24. februar 2012

Museet har hatt en tilfredsstillende økonomisk kontroll, og etter styrets oppfatning gir årsregnskapet en god beskrivelse av stiftelsens økonomiske stilling ved årsskiftet, og i tråd med regnskapslovens krav er forutsetningene til fortsatt drift til stede.

Utfordringer

Med reduksjon i besøk reduseres museets egeninntekter. Dersom denne utviklingen fortsetter, har museet store utfordringer og det svekker museets muligheter til å ivareta primæroppgavene i årene framover. Videre utskifting av vognhjul og aksler som er påbegynt i 2011 er helt nødvendig dersom persontrafikken i gruva skal fortsette. Dette er store kostnader som gjør et kraftig innhogg i museets driftsbudsjett og som går på bekostning av andre og nødvendige vedlikeholdsoppgaver. Styret vil likevel gi uttrykk for at det generelle vedlikeholdet er tilfredsstillende.

Planleggingen av nytt museumsbygg omfatter ikke omlegging og oppgradering av eksisterende utstillinger i dagens museumsbygg. Det vil være en utfordring å skaffe resurser til en parallell planlegging og ombygging av de gamle utstillingene, slik at det nye anlegget framstår helhetlig og modernisert også innvendig.

Prosjektet *Kulturminner ved norske bergverk*, som er på oppdrag fra Nærings og Handelsdepartementet, og som museet har arbeidet med i noen år, er også svært krevende, både tidsmessig og økonomisk. Målet er å fullføre prosjektet med trykking av bok i 2013, og først da vil det være tid til å ha et sterkere fokus på museumsfaglige oppgaver som det ikke nå har vært tid til å prioritere.

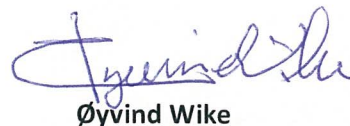
Hans-Christian Gabrielsen
Leder

Sigrid Røyseng
Sigrid Røyseng

Marit Gislesen
Marit Gislesen

Øyvind Wike
Øyvind Wike

Edgar Mensner
Edgar Mensner

Stein Erik Hansen
Stein Erik Hansen

Per Øyvind Østensen
Per Øyvind Østensen

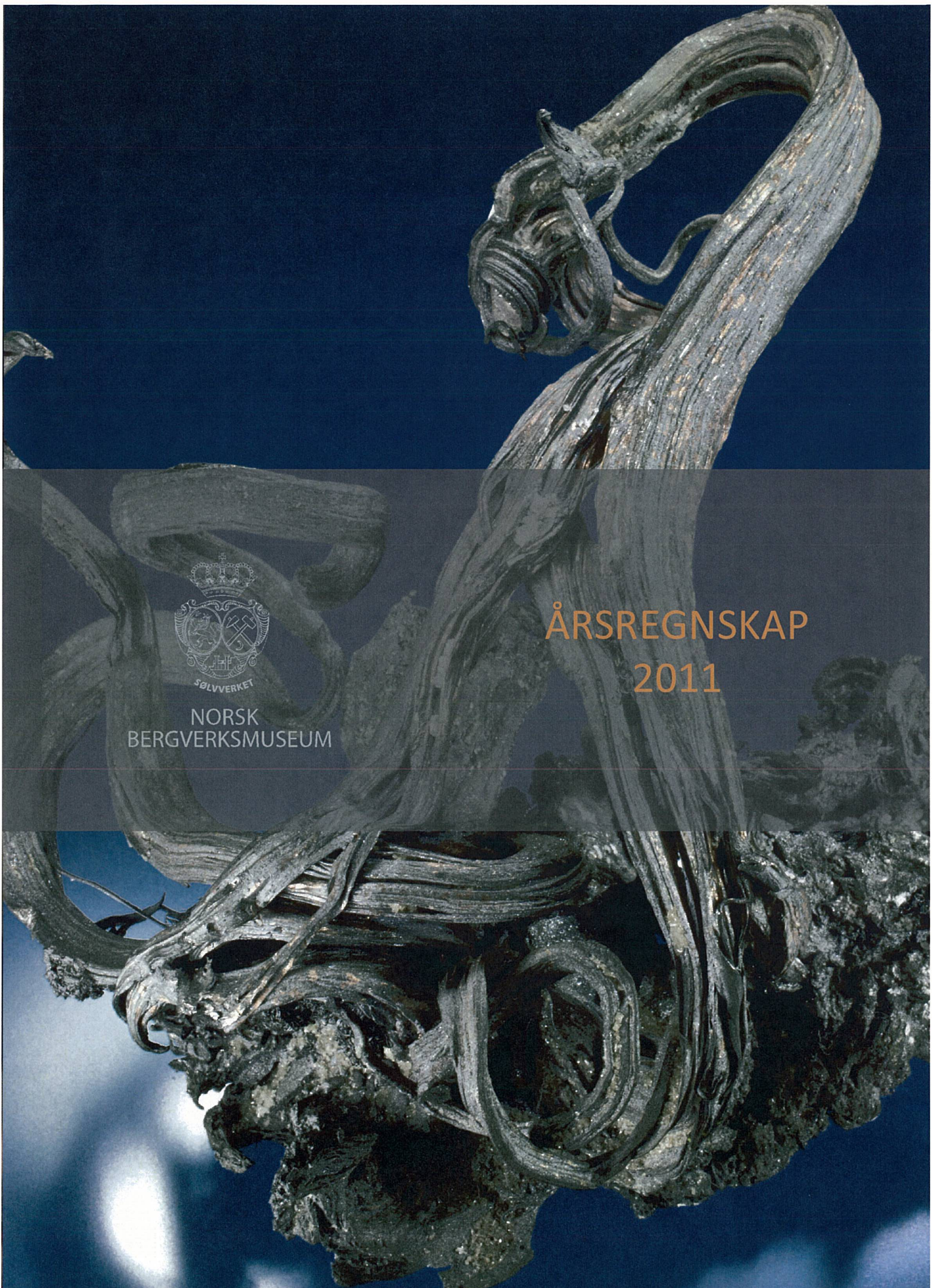

Alfild Skaardal
Alfild Skaardal
direktør

NORSK
BERGVERKSMUSEUM

ÅRSREGNSKAP 2011

Resultatregnskap 01.01. - 31.12.11

	Note	Regnskap 2011	Budsjett 2011	Regnskap 2010
RESULTATREGNSKAP				
Driftsinntekter				
Salgsinntekter		3 037 791	2 553 000	1 967 738
Billettinntekter		3 107 751	4 025 000	3 613 512
Leieinntekter	10	830 458	960 000	583 891
Andre driftsinntekter		284 266	125 000	590 265
Sum driftsinntekter		7 260 267	7 663 000	6 755 406
Tilskudd				
Statlige driftstilskudd		13 730 000	13 730 000	13 317 000
Anvendte midler til prosjekter	7,8	339 818	0	1 668 432
Andre tilskudd, refusjoner	11	1 073 915	533 000	1 237 190
Sum tilskudd		15 143 733	14 263 000	16 222 622
SUM INNTEKTER		22 404 000	21 926 000	22 978 028
Driftskostnader				
Varekostnad		1 281 906	1 127 000	1 167 870
Lønnskostnader	9	12 252 028	13 881 700	12 804 282
Avskrivninger	1	114 078	100 000	93 465
Annen driftskostnad prosjekter	8	858 345		1 876 139
Andre driftskostnader	9	6 616 641	6 394 800	6 827 188
Tap på fordringer		11 858	0	0
Sum driftskostnader		21 134 856	21 503 500	22 768 944
		0	0	0
DRIFTSRESULTAT		1 269 144	422 500	209 084
Finansielle poster				
Finansinntekter		291 890	245 500	189 081
Finanskostnader		225 754	268 000	210 852
Netto finansposter		66 137	-22 500	-21 771
ÅRSRESULTAT		1 335 280	400 000	187 313
DISPONERING AV ÅRSRESULTAT				
Avsatt til fond, vurderingsforskjeller		0	0	0
Avsatt til utbytte		0	0	0
Avsatt til annen egenkapital		1 335 280	0	187 313
SUM DISPONERT		1 335 280	0	187 313

Balanse - Eiendeler pr 31.12.11

	Note	2 011	2 010
Anleggsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	1	23 338 821	23 338 821
Inventar, maskiner, biler, samlinger	1	218 001	304 534
Sum anleggsmidler		23 556 822	23 643 355
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer aksjer/andeler	2	20 000	20 000
Sum anleggsmidler		23 576 822	23 663 355
Omløpsmidler			
Varerlager		1 882 432	2 004 963
Fordringer			
Kundefordringer		414 099	532 909
Andre fordringer		112 415	654 575
Sum fordringer	3	526 514	1 187 484
Sum betalingsmidler	4	6 904 439	5 002 474
Sum omløpsmidler		9 313 385	8 194 921
SUM EIENDELER		32 890 207	31 858 276

Norsk Bergverksmuseum

Org.nr: 977 113 490

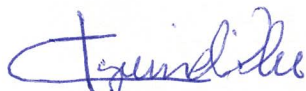
Balanse - EK og Gjeld pr 31.12.11

	Note	2 011	2 010
EGENKAPITAL			
Stiftelseskapital		200 000	200 000
Stiftelsens kapital		18 524 805	18 524 805
Sum innskutt kapital	5	18 724 805	18 724 805
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	6	3 572 331	2 237 051
Sum egenkapital		22 297 136	20 961 856
GJELD			
Avsetning for forpliktelser			
Øremerkede midler	3,4,7,8	2 806 524	2 856 417
Langsiktig gjeld			
Sum langsiktig gjeld	3	4 500 000	4 500 000
Kortsiktig gjeld			
Sum leverandørgjeld/trekk		825 663	1 302 190
Skyldige offentlige avgifter		1 043 855	735 620
Annen kortsiktig gjeld		1 417 030	1 502 194
Sum kortsiktig gjeld	3	3 286 548	3 540 003
Sum gjeld		10 593 071	10 896 421
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		32 890 207	31 858 276

Kongsberg 24.02.2012

Alfild Skaardal
Direktør

Hans-Christian Gabrielsen
Styrets leder

Øyvind Wike
Styremedlem

Marit Gislesen
Styremedlem

Sigrid Røyseng
Styremedlem

Stein Erik Hansen
Styremedlem

Edgar Mensner
Styremedlem

Per Øyvind Østensen
Styremedlem

Norsk Bergverksmuseum

Noter til årsregnskapet 2011

Regnskapsprinsipper

Norsk Bergverksmuseum er en privat stiftelse.

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk for små foretak.

Driftsinntekter/driftskostnader

Inntektsføring skjer etter opptjeningsprinsippet, som normalt vil være leveringstidspunktet av varen/tjenesten.

Kostnader medtas etter sammenstillingsprinsippet, dvs i samme periode som tilhørende inntekt.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Aksjer og andeler

Langsiktige investeringer er verdsatt til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Varebeholdning

Lager av varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost etter FIFO-prinsippet og virkelig verdi. Det foretas nedskrivning for påregnelig ukurans.

Varige driftsmidler

Norsk Bergverksmuseum har hatt som prinsipp at varige driftsmidler har blitt kostnadsført og ikke aktivert.

Dette ble endret fra og med 2003 slik at varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmiddelets levetid dersom de har levetid på over 3 år, og har en kostpris som overstiger kr. 15.000,-.

Driftsmidler som blir finansiert med tilskudd blir derimot fortsatt kostnadsført for å vise sammenhengen mellom tilskudd og bruk av midlene. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmiddelets kostpris og avskrives i takt med driftsmiddelet.

Note 1 - Varige driftsmidler

	Fast eiendom	Samlinger	Inventar, utstyr, kunst	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	23 338 821	100 003	807 105	24 245 929
Tilgang			27 545	27 545
Avgang				0
Anskaffelseskost 31.12.	23 338 821	100 003	834 650	24 273 474
Akkumulerte avskrivninger 01.01.			602 574	602 574
Årets avskrivninger			114 078	114 078
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	0	0	716 652	716 652
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.	0	0	0	0
Bokført verdi pr 31.12	23 338 821	100 003	117 998	23 556 822
Avskrivningssats, lineære avskrivninger			0-33%	

Anskaffelseskost for samlinger, inventar og utstyr før 01.01.03 er ukjent.

Bokført verdi av bygninger fordeles:	01.01.2011	31.12.2011
Bygninger Kongsberg	9 520 000	9 520 000
Bygninger Saggrenda	1 415 000	1 415 000
Bygninger Haus Sachsen	1 391 000	1 391 000
Sakkerhusene	4 472 800	4 472 800
Bergseminaret	4 614 021	4 614 021
Gruveanlegg Kongens Gruve	507 000	507 000
Tomt Saggrenda og Saggrenda Verk	384 000	384 000
Eiendom	1 035 000	1 035 000
Sum	23 338 821	23 338 821

Note 2- Aksjer/andeler

Bergverkmuseet hadde ved utgangen av 2011 følgende aksjer/andeler i andre selskap:

	Antall	Pålydende	Kostpris
Kongsberg Turistservice AS	20	1000	20000

Note 3 - Fordringer og gjeld

Ingen av museets fordringer forfaller senere enn ett år etter regnskapsårets slutt.

Avdragsbetaling starter i 2016 for langsiktig lån på kr. 4.500.000,-.

Som sikkerhet for langsiktig gjeld er det tatt pant i Bergseminaret, bokført verdi kr. 4.614.021,-.

Avsetning for forpliktelser utgjør i sin helhet øremerkede midler. Dette er midler som museet enter har mottatt til øremerkede formål/prosjekter, eller som museet selv har opparbeidet over drift og øremerket til spesielle formål/prosjekter. Disse midlene blir inntektsført i takt med investeringer/utførelse av prosjektene. Se egen note for nærmere opplysninger.

Note 4 - Bankinnskudd

Herav utgjør bundne skattetrekksmidler kr. 444.590,-, og øremerkede prosjektmidler mottatt fra eksterne aktører kr. 2.234.636,-.

Note 5 - Stiftelsesn kapital

Stiftelsens kapital viser verdien av midler museet forvalter:

	2011	2010
Stiftelseskapital	200 000	200 000
Stiftelsens kapital	18 524 805	18 524 805
Sum stiftelsens kapital	18 724 805	18 724 805

Note 6 - Annen egenkapital

Annen egenkapital gjelder midler tilført museet gjennom årenes drift:

Annen egenkapital 01.01.	2 237 051
Årets overskudd	1 335 280
Annen egenkapital 31.12.	3 572 331

Note 7 - Øremerkede midler/tilskudd

Prosjekt	Rest øremerka midler pr. 31.12.2010	Tilgang 2011	Anvendt 2011	Restbeløp øremerkede midler 31.12.2011
1 Saggrendaområdet	190 108		-1 703	188 405
2 Utvikling gruva	102 000			102 000
3 Bergseminaret	258 782	-258 782		0
13 Gruva felles	915 628	25 000		940 628
31 Seminar bergverk	30 929	50 000	-30 929	50 000
39 Næringsdep.	687 787		-196 142	491 645
42 Museet sprinkl. sikr.	31 631			31 631
42-1 Sikring museet		258 782		258 782
43 Middelalderbergverk	18 160			18 160
48 Nybygg	9 717		-6 363	3 354
49 Myntverksamlinger (49,51)	87 144			87 144
51 Myntutstilling		160 000	-104 681	55 319
52 Birger Ruuds Minnerenn		7 570		7 570
SUM	2 331 884	242 570	(339 818)	2 234 636
Fondsmidler				
Forskningsfond	43 182			43 182
Skimuseumsfond	117 861			117 861
Fond til skiftende utstill.	100 000			100 000
Fond til bergv.utstill.	100 000			100 000
Fond Sølvs. Venner				-
Fond for samlinger og formidling	163 490			163 490
Birger Ruuds minnerenn		47 355		47 355
Sum avsetninger og forpliktelser	2 856 417	289 925	(339 818)	2 806 524

Fond for samlinger og formidling er donasjon som kan benyttes til innkjøp av utstillingsmaterieell i nytt museum.

Prosjekt 3 og 42-2: I 2011 er det foretatt en intern omdisponering av midler fra prosjekt Bergseminaret til prosjekt Sikring Museet.

Note 8 - Prosjekter

Prosjektoversikt pr 31.12.11

Prosjekt	Periodens inntekts- førte tilskudd	Andre inntekter	Periodens lønns- kostnad	Periodens annen drifts- kostnad	Periodens prosjekt resultat
1 Saggrendaområdet	1 703			-1 703	0
4 Forprosjekt til oppgradering av KV-museet		300 000		-300 000	0
5 Nytt alarmanlegg/adkomskontroll				-132 310	-132 310
10 Nytt databaseprogram				-39 700	-39 700
31 Seminar bergverk	30 929	85 780		-98 245	18 464
39 Næringsdepartementet	196 142		-186 909	-9 234	0
45 42-2 Sikring museet	500 000				500 000
48 Nybygg	6 363			-6 363	0
50 Museumsjernbane				-123 384	-123 384
51 Myntutstilling	104 681		-5 705	-98 976	0
52 Birger Ruuds minnerenn	48 430			-48 430	0
Sum prosjekter	888 249	385 780	-192 614	-858 345	223 070

Prosjektets resultat utgjør inntekt (+)/kostnad (-) som er belastet ordinær drift.

Note 9 - Lønn, godtgjørelse og lån ansatte m.v.

Lønnskostnader består av følgende poster:

	2011	2010
Lønninger	9 779 809	9 938 462
Arbeidsgiveravgift	1 470 685	1 583 606
Pensjonskostnader	840 799	1 335 482
Andre lønnskostnader, inkl. ref lønn/sykelønn	160 735	-53 268
Sum lønnskostnader	12 252 028	12 804 282

Gjennomsnittlig antall ansatte, faste	17	19
Gjennomsnittlig antall ansatte, timelønnede	6	7
Gjennomsnittlig beregnet totale årsverk	23	26

Ytelse til ledende personer:	Direktør	Styrets leder	Styremedlemmer
Lønn	801 713	22 350	107 320
Pensjonskostnader	16 000		
Andre ytelser	16 133		

Revisor:

Kostnadsført revisjonshonorar for 2011 utgjør kr. 74.310,- fordeles:

Ordinær revisjon	64 625
Annen bistand	9 685
Sum	74 310

Note 10 - Leieinntekter

Leieinntekter fremkommer slik:

	2011	2010
Leieinntekter	830 458	583 891

Note 11 - Andre tilskudd

Andre tilskudd fremkommer slik:

	2011	2010
Midler Buskerud Fylkeskommune		283 500
Tilskudd Norges Bank	522 725	522 725
Tilskudd UNI	500 000	
Tilskudd Sølverkets Venner	40 000	
Innteksførte midler, prosjekt		430 966
Andre tilskudd	11 190	
Sum	1 073 915	1 237 191

**Til Styret i
Norsk Bergverksmuseum**

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for stiftelsen Norsk Bergverksmuseum, som består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap som viser et overskudd på kr 1 335 280 for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for stiftelsens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til stiftelsen Norsk Bergverksmuseum per 31. desember 2011 og av resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Revisorkollegiet AS

Statsautoriserte revisorer

Medlemmer av Den
norske Revisorforening

Revisornr./org.nr.:
987 593 636 MVA

post@revisorkollegiet.no
www.revisorkollegiet.no

PARTNERE:

Svein Andersen
Øivind Andersson
Petter B. Andreassen
John Arild Delsbekk
Terje Gulliksen
Roger Larsen
Truls Kristian Syvertsen

DRAMMEN:

Buskerudveien 72
Postboks 818
3007 Drammen
Tlf.: 32 27 63 00
Fax: 32 27 63 01

KONGSBERG:

Nymoens Torg 11
3611 Kongsberg
Tlf.: 32 72 28 80
Fax: 32 72 28 81

ÅMOT:

Industriveien 38
Postboks 79
3341 Åmot
Tlf.: 32 77 87 70
Fax: 32 77 87 71

UVDAL:

Nore og Uvdal Næringspark
3632 Uvdal
Mobil: 95 81 41 01

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

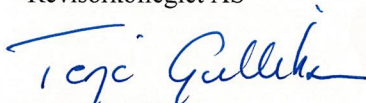
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, mener vi stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Kongsberg, 24. februar 2012

Revisorkollegiet AS

Terje Gulliksen
Statsautorisert revisor

NORSK
BERGVERKSMUSEUM

RAPPORT FRA AVDELINGENE 2011

Skisse nytt bygg, sett fra Lågen.

Årsrapport fra avdelingenes virksomhet 2011

Museets hovedmål:

Norsk Bergverksmuseum skal være en aktuell, interessant og nyskapende kulturarvinstitusjon og være i god dialog med publikum og lokale, nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere.

Norsk Bergverksmuseum har i 2011 hatt 17 fast ansatte, hvorav 3 er i 50 % stilling. Omlag 30 sommeransatte og 12 på timebasis ved behov ellers i året, 1 person engasjert for 2 år i forbindelse med NHD-prosjektet og en engasjert midlertidig i forbindelse med vakant stilling som leder av publikumsavdelingen.

Museets virksomhet er delt i tre avdelinger: publikumsavdelingen, forsknings- og dokumentasjonsavdelingen og

driftsavdelingen. Museet ledes av direktøren. Direktørens ledergruppe består av lederne for de tre avdelingene og administrasjonssjefen.

I 2011 har det gått mye tid til planlegging av nytt museumsbygg. Statsbygg har gjennomføringsansvaret for prosjektet og har jobbet tett sammen med arkitekter, konsulenter og museet for å ferdigstille skisseprosjektet. Det har i den anledning vært gjennomført flere allmøter på museet, slik at alle har hatt anledning til å delta i prosessen og komme til orde med innspill.

Det har vært gjennomført møter med Kongsberg kommune i arbeidet med reguleringsplanen, som vil bli lagt fram for 2. gangs behandling i 2012.

Det er inngått avtale med Kongsberg Kommunale Eiendom (KKE) om utleie av Bergseminaret. Bygget er pusset opp innvendig, og skal tas i bruk til kulturskoleundervisning. Det er inngått leieavtale med Kongsberg Turistservice og Kongsberg Turistforening om leie av 1. etasje i laboratoriet i Hyttegata 3.

Direktøren har representert museet i følgende fora/møter: Norsk Geosenter/Exploria (observatør i interimstyret), Kongsberg kommunes arbeid med kunnskaps- og kulturpark og i styringsgruppen for Kongstanken.

Museets arbeid med videre konsolidering har i 2011 ikke vært en prioritert oppgave.

Statsbygg, arkitekter og konsulenter underskriver avtalen. Fra festsalen i Kongens gruve.

Norsk Bergverksmuseum er ansvarlig for det nasjonale museumsnettverket for bergverk og bergverksrelaterte institusjoner og miljøer. I september 2011 gjennomførte museet den årlige nettverkssamlingen på Naturhistorisk museum i Oslo, med god deltakelse på nettverksmøtet, geologikurset og på befaringene.

Arbeidet med å etablere og videreutvikle hjemmesiden har pågått i 2011 og vil fortsette også i 2012. Museet har byttet til Exacta regnskapselskap i 2011.

Med støtte fra KongsbergGruppen har museet inngått avtale med Expology for å få utarbeidet et forprosjekt for en fornyelse og oppgradering av den nyere delen av KV-utstillingen. KOG og FMC har deltatt sammen med museet i en styringsgruppe for forprosjektet. Forprosjektet avsluttes våren 2012.

Museet har utarbeidet strategiplan for 2011 – 2015, og planen ble vedtatt i styret i februar.

Antall besøkende

Det har vært en nedgang i besøket i 2011 sammenliknet med året før, slik det framgår av tabellen under:

	2008	2009	2010	2011	Endring	%
Kongens gruve	28864	28075	24368	21722	-2646	-10,9
Museet i sentrum	15848	14927	13803	14807	1004	7,3
Diverse (aktivitetsplassen, Sachsen, byvandring)	12936	13502	11688	9831	-1857	-15,9
Geomus (undervisningsopplegg)	1331	1360	1168	1600	432	37,0
Aktiviteter (foredrag m.v.)	3127	3217	2743	2315	-428	-15,6
Smeltehytta (Roys Selskapsmat)	8981	8533	7611	9818	2207	29,0
Totalt	71087	69614	61772	61381	-1288	-2,1 %

Forsknings- og dokumentasjonsavdelingen

Prosjektet «Kulturminner ved norske bergverk»

Museet fikk 2007–2010 tilskudd fra Nærings- og handelsdepartementet (NHD) for å vurdere kulturminner fra bergverksdrift. Museet skal prioritere arbeidet med de statlige eiendommene, men vil for helhetens skyld se på de mest verdifulle bergverksminnene i landet, og presentere dem i bokform. I 2011 produserte museets prosjektmedarbeidere en delrapport om Knaben molybdengruver og flere utkast til bokkapitler og en statlig verneplan, og befarte følgende lokaliteter:

- Sulitjelma gruver, Fauske, Nordland
- Åmdals kobberverk, Tokke, Telemark
- Konnerudgruvene, Drammen, Buskerud
- Ringerike nikkelverk, Ringerike, Buskerud

Andre forsknings- og dokumentasjonsprosjekter

Ca. 15 mindre forsknings- og dokumentasjonsprosjekter pågår, men mange av dem har i 2011 hatt liten fremdrift på grunn av andre, prioriterte oppgaver. Som en del av prosjektet «Bergseminaret», utga museet i samarbeid med Nasjonalbiblioteket den bearbejdede bokkatalogen til Bergseminaret og en plan for et norsk universitet skrevet på Kongsberg i 1793.

Kultur- og naturminnevern

Oppfølging av *Kongsberg Sølvverk kulturmiljø*, fredet i 2003, med deltakelse i samarbeidsgruppa for kulturmiljøet, rådgivning, dokumentasjon m.v. Uttalelser om bergverksminner andre steder i landet. Museet bisto Sulitjelma gruvemuseum med å registrere og fotografere den viktigste delen av museets mineral- og ertssamling samt velge ut stuffer til en ny mineralutstilling.

Databaser og katalogisering

Museet slutførte konvertering av registreringsdata for gjenstander, foto, mineraler og tegninger fra et eldre database-system til museenes standardssystem Primus, med bistand fra firmaet Kultur-it.

Samlinger – tilvekst (eksempler)

Gjenstander. 783 gjenstander i alt, derav 12 bergverksgjenstander.

Bibliotek. 90 registrerte bøker samt tidsskrifter og serier.

Foto. Liten tilvekst med unntak av digitalfoto som er sterkt økende.

Mineralsamlingen. 64 mineraler, ertser, smykkesteiner og bergarter ved gave, bytte og kjøp.

KV-museet. 100 foto.

Myntverkssamlingene. En installasjon med mynttema fra kunstneren Terje Grøstad.

Skimuseet. En større premiesamling fra Kåre Fulsebakke; Thorleif Schelderups bronseski fra OL i St. Moritz i 1948.

Utstillinger

Sommerutstilling i Smeltehytta «Kroner 1, kroner 2 ...» knyttet til Myntverkets 325-års jubileum. Norges Bank støttet utstillingen økonomisk.

«Ukens gjenstand», 16 ulike småutstillinger presentert i eget monter.

Fornyer i fast bergverksutstilling av tekster og bilder fra forhistorisk og middelaldersk bruk av stein og steinbrudd. Museet deltok etter invitasjon med 10 stuffer derav 7 med praksølv i Europas største mineral- og smykkesteinsmesse i München.

Fra mineral -og smykkemessen i Munchen

Digitalisering og nettsider

Tre manntall over sølvverksarbeiderne fra 1700-tallet bearbejdes for utlegging på Digitalarkivet.

Det er lagt inn informasjon om forsknings- og dokumentasjonsprosjekter og bergverksnettverket på museets hjemmeside.

Undervisning

Alle elever på 5. trinn i Kongsberg kommune fikk tilbud om undervisning ved foredrag og museumsbesøk med elevoppgaver og geologi. Alle skolene på Kongsberg gjennomførte opplegget. Deler av opplegget ble benyttet av elever fra andre kommuner. Undervisningen er utvidet til barnehager og videregående skole og ble benyttet av seks barnehager og 200 elever fra Kongsberg videregående skole.

Bergverkseminar/geologikurs i Oslo

Museet arrangerte, i samarbeid med Naturhistorisk museum UiO, seminar med kurs i geologi med 60 deltakere og årsmøte i bergverksnettverket. Arrangementet inngår i det nasjonale nettverk for museer med bergverk som interesseområde, som nå består av 21 museer.

Kongsberg mineralsymposium

Symposiet ble arrangert for 16.gang med ca. 110 deltakere og 9 foredrag. Det ble lagt en temporærutstilling med nyfunn av mineraler i Norge og utgitt et skrift med 17 artikler i anledning symposiet. Dette er et nasjonalt symposium for mineralsamlere og mineralinteresserte geologer.

Utdrag av publikasjonslisten

- B. I. Berg: Knappschaften in Kongsberg, Norwegen, im 17. Jahrhundert, i: W. Lampe & O. Langenfeld (red.): 750 Jahre Sozialgeschichte im Bergbau, Clausthal-Zellerfeld 2011, s. 138–158.
- B. I. Berg: Bidrag i: N. Brandt og V. Skaar Borgersen (red.): Byens landemerke. Kongsberg kirke 250 år, Kongsberg 2011, s. 8–13.
- Ø. Berg: Det Kongelige Berg-Seminariums boksamling – en rekonstruert katalog. Bergverksmuseets Skrift nr. 45, Kongsberg 2011. 123 s.

- Ø. Berg: En plan for et norsk universitet utarbeidet på Kongsberg i 1793, Norsk Bergverksmuseum, Kongsberg 2011. 16 s.
- F.S. Nordrum: Noen nyfunn av mineraler i Norge 2010-2011. Norsk Bergverksmuseum, skrift 46, s. 109-114.
- F.S. Nordrum: Noen nyfunn av mineraler i Norge 2010-2011. Stein 38 (2), s. 14-23.
- F.S. Nordrum & A.O. Larsen (red.): Kongsberg mineralsymposium 2011, Norsk Bergverksmuseum, skrift 46. 115 s.
- F. Sæland: Titansaken – Peder Farup, Gustav Jebsen og innovasjonen titanhvitt 1907-1920 i: P.Ø. Østensen (red.) 2011: Kulturvern ved bergverk 2010. Norsk Bergverksmuseum, Skrift 47, s. 5–32.
- P.Ø. Østensen (red.): Kulturvern ved bergverk Modum 2010. Norsk Bergverksmuseum, Skrift 47. 2011. 63 s.
- Kulturminnet Knaben molybdengruver. 24 s.

Tilbakeføring av mynter og medaljer fra Norges Bank til museet

Driftsavdelingen

Museet forvalter over 50 bygninger samt Christian 7. stoll og Kongens gruve med over 10 km gruveganger hvor museet arrangerer og driver aktiviteter for publikum. Flere av anleggene er fredet. Museet har utarbeidet driftsplaner og branddokumentasjonsunderlag for alle anlegg. Hensikten er å registrere status til bygg og installasjoner samt forberede og avvikle sesongen i et meget komplekst museums-, bygnings- og gruveanlegg. Alle våre anlegg er særskilte brannobjekter hvor det stilles krav til årlig brannsyn og branddokumentasjon. Gruveanlegget har spesielle installasjoner som er krevende. Museet kjøper eksterne tjenester for årskontroll og service av alle

slukke- og alarmanlegg. Det er gjennomført branntilsyn i 2011. Museets anlegg med mange tekniske installasjoner er krevende å holde ved like både kostnads- og mannskapsmessig.

Utover ordinære reparasjoner, utbedringer og drift er følgende større oppgaver utført ved våre anlegg i 2011:

Museumsanlegget i Kongsberg sentrum

Det er gjort mindre innvendige vedlikeholdsarbeid i Smeltehytta, og i anledning utleie av laboratoriet ble deler av bygget pusset opp. Butikken fikk også en mindre oppgradering. Arbeidet med oppgradering av alarm- og adgangskontroll og utskifting av monteralarmer i KV-utstillingen, sølvrommet og myntutstillingen startet opp og vil ferdigstilles på nyåret 2012.

Anlegget i Saggrenda

Ett av Sakkerhusene, Blåstua, ble malt utvendig i 2011, med egenprodusert maling. Det er sørget for ved til aktivitetsplassen.

Sakkerhusene

Christian 7. stoll og Kongens gruve

Med god bistand fra Statskog er det skiftet ut ca. 360 meter skinnegang i Christian 7. stoll. 6 vogner har fått nye hjul og aksler, de resterende søkes byttet ut i 2012. Det er gjennomført kontroll og foretatt av justering av sviller og skinnebredde, samt sikringstiltak i form av sikringsbolter innover i stollen og i adkomsthallen. De rutinemessige egenkontrollene av bane og rensk i publikumsruta er gjennomført.

Bergseminaret

KKE har pusset opp bygning innvendig, i samarbeid med museet og med Riksantikvaren. Museets egne ansatte har pusset opp vaktmesterboligen. Laboratoriet og bryggerhuset inngår ikke i leieavtalen med KKE.

Haus Sachsen

Det er ikke gjennomført større vedlikeholdsoppgaver på Haus Sachsen, kun ordinært utvendig og innvendig tilsyn og vedlikehold.

Fra utskifting av skinnegang i Christian 7. stoll.

Kurs og opplæring

I samarbeid med Bygningsvernssenteret ble det gjennomført et 3-dagers laftekurs der alle ansatte i driftsavdelingen deltok.

Driftssjefen sluttet i sin stilling i august.

Publikumsavdelingen

Publikumsavdelingen har ansvar for museets utadrettede virksomhet, markedsføring og profilering, omvisninger og arrangementer og tilrettelegging for kunder som varierer fra næringsliv, skoleklasser, turistgrupper og enkeltturister. Avdelingen har ansvar for rekruttering, opplæring og oppfølging av sesongansatte, produksjon av brosjyremateriell, drift og utvikling av museets hjemmeside og museumsbutikkene.

Viktige samarbeidspartnere er Kongsberg Turistservice, destinasjonsselskap, Quality Hotel Grand med kurs og konferanser og Roy Selskapsmat, som leietaker og leverandør av mat. Samarbeidet med Quality Hotel Grand er viktig for museet da det genererer mange utenbys bedriftskunder.

Åpningstider og priser

Billettprisene er uendret i 2011, men det er innført en kombibillett som gjør det gunstig for kunden å besøke både museet og gruvene. Åpningstidene er videreført og er de samme som i 2010.

Redaksjonell omtale

Det har vært noe redaksjonell omtale på NRK og i Laagendalsposten. Badetemperaturer i Saggrendadammen ved Sølvgruvene har vært lest opp i radio på P1 og P4 i sommersesongen og diverse oppslag i LP vedrørende blant annet våre arrangementer

Et uhell sommeren 2011 fikk oppmerksomhet i lokalavisen, men hendelsen fikk ikke det omfang i media en kunne ha fryktet.

Fornytt resepsjon/museumsbutikk i museet

Butikklokalet/resepsjonen ble pusset opp, og det ble foretatt en enkel ominnredning slik at butikken framstår noe med oversiktlig og hyggelig og varene blir presentert på en bedre måte.

Sakkerhusene i Saggrenda

Legorommet ble oppgradert og flyttet fra østre bergstue til Blåstua. I legorommet kan barn programmere legoroboter til å utføre forskjellige "gruveoppdrag". Museets formidlingstema er bakt inn i aktiviteten slik at barna blir kjent med begreper og historien knyttet til bergverksdriften. Det er fortsatt en utfordring til økt bruk av tilbudet.

Kunstutstilling. I østre bergstue ble det i juni åpnet en kunstutstilling med arbeider av Knut Nesse, Ingvar Moi og Kjell Vidar Andersen.

Skoletur til Kongsberg

Mange skoleklasser fra Østlandet besøkte Sølvgruvene i 2011. Besøket omfatter bla. besøk og guiding i gruva, muligheter for ulike aktiviteter på aktivitetsplassen og grilling på rasteplassen. I tilbudet inngår også besøk på museet i byen og omvisning i kirken. Det ble i 2011 utarbeidet en pen brosjyre som ga en god presentasjon av det samlede tilbudet.

Andre arrangementer

I samarbeid med Sølvverkets Venner ble det utarbeidet et allsidig årsprogram med foredrag og aktiviteter for 2011. I anledning markeringen av 100 årsdagen for Birger Ruuds fødsel, ble det tatt initiativ til et minnerenn, i samarbeid med en rekke lokale idrettsaktører.

Fra utstillingen Kroner 1, kroner 2..

Ansatte ved museet i 2011

Alfhild Skaardal	direktør
Anne Trine Nørsterud	Administrasjonssjef
Bjørn Ivar Berg	fagsjef og forsker
Per Øyvind Østensen	konservator
Fred Steinar Nordrum	konservator
Frode Sæland	konservator
Erik Engebretsen	museumspedagog
Astrid Nyland	prosjektmedarbeider NHD-prosjektet
Per Halvor Sælebakke	driftssjef (sluttet august 2011)
Svein Apeland	vaktmester
John W. Olsen	engasjement, publ.avd.
Bjørn Myran	håndverksformann
Robert Joreng	mekaniker
Elmer Sidro	renholder (50 %)
Erling Halling	stab (50 %)
Halvor Sælebakke	salgs- og formidlingsmedarbeider
Morten Øvereng	butikkansvarlig
Berit Heia	kontorfullmektig
Christian Berg	fotograf (50 %)

Andre tilknyttet museet:

Cand. real. Gunnar Raade, Øyvind Sveinsson og Arne Slåtta - ulønnede deltidsmedarbeidere (geologi og bergverk).

Thorbjørn Larsen – dugnadsmedarbeider og timebasert.

Jørgen Bakkerud og Tone Kind Brekke, engasjement via NAV.

Magnus Braaten – fast dugnadsmedarbeider, registrering av foto m.v. for KV-museet.

Sommeransatte, guider og andre frivillige.